

Tekst : Rasmus Reinvang
e-mail: rreinvang@wwf.no

Kinas utvikling

- vår klimafremtid

Midtens Rike setter igjen dagsorden i verdenspolitikken. Hvilken rolle kan Kina – og vi – spille i arbeidet for å oppnå en global bærekraftig utvikling?

Nesten hver uke skriver norske aviser om noen av de enorme miljøproblemene Kina står overfor. Men når jeg sitter i drosjen på vei fra flyplassen inn til Beijing sentrum en behagelig septemberdag, er det ikke miljøproblemer som slår meg.

Trafikken er tett men velordnet på de store veiene inn gjennom gigantbyen. Og bilene er nye. På turen ser jeg ikke en eneste modell som er eldre enn tre år. Det er ingen tvil om at den kinesiske bilparken er mer miljøvennlig enn den norske, som er mye blanda drops. Ut av vinduet ser jeg skyskraperne i alle stadier av byggeprosessen strekke seg mot himmelen.

I Kina skal myndighetene sørge for byinfrastruktur til 18 millioner nye mennesker hvert år. Så mange er det nemlig som flytter fra bygda til byen – hvert år! En by som Shanghai mer enn doblet sin befolkning på et tiår - fra 9 millioner til 19 millioner – og er nå Kinas største by. Kina opplever økonomisk vekst og urbanisering i en takt uten sidestykke i verdenshistorien.

Økologisk fallitt

Incentivene for å utvikle fremtidens mer bærekraftige produksjon og samfunn er rikelig tilstede – og erkjent av kinesiske myndigheter. For Kina er i dag et eksempel på den klassiske kapitalismens økologiske fallitt. I den globaliserte tidsalder har Kina blitt verdens fabrikk, og miljøomkostningene er enorme: 16 av verdens 20 mest forurensede byer er i Kina.

Anslagsvis 750 000 mennesker dør årlig som følge av luftforurens-

ning. I Den gule flod og Yangtze, to av verdens største elver, holder alt liv på å dø. Rent vann er mangelvare i hele den nordlige delen av landet. Og Kina er nå den nasjonen i verden som slipper ut mest CO₂.

Beregninger fra WWF og Norges Teknologisk-Naturvitenskapelige Universitet viser hvor mye CO₂ som slippes ut i Kina for å produsere forbruksvarer til Norge. Vårt forbruk generer millioner av tonn CO₂-utslipp i Kina og andre utviklingsland som ikke er bundet av Kyoto-forpliktelser. Så mye som en tredjedel av Kinas CO₂-utslipp skyldes produksjon av varer til Vesten.

Når vi i den vestlige verden leser om de enorme miljøproblemene i Kina er det altså baksiden av vårt eget forbrukersamfunn vi leser om. Nå viser den globale effekten av CO₂-utslipp at slik kan vi ikke fortsette, selv om vi ville. Gjennom global oppvarming blir Kinas miljøproblemer i voksende grad våre miljøproblemer. Global oppvarming plasserer oss alle i samme båt tenker jeg – i drosjen.

Ordene «Forbiden City» ringer ikke en eneste bjelle. For sjåføren prater ikke ett eneste ord engelsk. Til tross for at dashbordet i den flunkende nye drosjen har et klistremerke på engelsk som ønsker velkommen til «OL-byen Beijing» og innstendig ber meg klage på et oppgitt telefonnummer om noe er klanderverdig. Klarer kineserne selv å holde følge med den nye virkeligheten og de krav den bringer?

Men han er positiv, når jeg peker og gestikulerer og prøver å få en kommentar om Beijing ut av ham. Tommelen i været! Drosjesjåføren er tydelig stolt og har troen på en lysende fremtid. Ingenting virker umulig når vi ser ut på enda en skyskraper som i løpet av dagen vil tar et par etasjeskritt oppover ...

Vår klimafremtid

Kina vil om få år bli verdensledende på fornybar energi, er det mange som spår. Det kinesiske markedet er rett og slett så stort og energibehovet så påtrengende at det gir anledning til å skalere opp produksjon, og dermed

senke kostnader, av fornybare energiløsninger som i dag ikke er konkurransedyktige. Kina satser dessuten nå sterkt på forskning og utvikling av nye løsninger. Hvordan Kina utvikler seg de neste 20 årene, vil i stor grad avgjøre i vår klimafremtid.

Både Norge og Kina har målsettinger om å bli lavkarbonsamfunn. Spørsmålet er hvordan Norge og Kina kan støtte hverandre på den veien. I dag er relasjonen Norge-Kina klimafientlig i sin natur, siden vi i praksis øker CO₂-forurensingen. I fremtiden bør Norge investere i renere produksjonsprosesser og samarbeide strategisk med kineserne for å utvikle fremtidens kommersielle lavkarbonløsninger – til dem og til oss. Det er dette jeg skal diskutere nærmere med WWF-Kina og den norske ambassaden i Beijing.

Jeg stiger av ved Den forbudte by, hvor WWF-Kinas kontor ligger, i Beijing Working People's Culture Palace. Ikke noe dårlig utgangspunkt, tenker jeg. Drosjesjåføren ser fortrøstningfullt på meg da han svinger ut fra plassen. Så bryter han i et smil og rekker tommel i været som en siste hilsen! Jeg kan ikke annet enn å gi ham en optimistisk tommel tilbake. Vi skal klare dette. Vi må det. ■

Bilder fra motsatt side:

Den kinesiske mur, retning mot Jianshanling. Disen er smog som hovedsakelig består av kullstøv. Til og med her ute på landet gjør smogen seg gjeldende! FOTO: RASMUS REINANG / WWF.

Rush-trafikk i Beijing. Forurensningen er formidabel, og den asiatiske gigantene er nå verdens største CO₂-forurenser. FOTO: TOM SCHANDY.

Bildet i faktaboksen:

Kina mangler energi og satser i økende grad på fornybare energikilder, som her ved Simatai utenfor Beijing. WWF jobber med kinesiske myndigheter for at billige, miljøvennlige kinesiske produkter skal få økt innpass på verdensmarkedet.

FOTO: RASMUS REINANG / WWF.

- CO₂-utslippene knyttet til produksjon av norske forbruksvarer i utlandet steg med 33 % i perioden 2001-2006, til 39 millioner tonn (Mt per år). Fortsetter utviklingen, vil CO₂-utslippene som norsk forbruk forårsaker ute, om ti år være større en våre forholdsvis stabile utslipp hjemme (57-58 Mt/år).

- Norge importerer i økende grad fra land uten CO₂-forpliktelser. Norges CO₂-avtrykk i utlandet økte med 65 % i perioden 2001-2006. I landene som mottar norsk bistand, generer norsk forbruk årlig utslipp av 10 Mt CO₂. Det er mer enn utslippene fra norsk veitrafikk - 9,6 Mt i 2005.

- I Kina har Norges CO₂-avtrykk nesten tredoblet seg fra 2001 til 2006, til 6,8 Mt/år. En norsk husholdning forårsaker i gjennomsnitt nesten like store årlige CO₂-utslipp i Kina som en gjennomsnittskineser - henholdsvis 3,3 tonn og 3,8 tonn.

Kilde: «Norwegian Consumption, Chinese Pollution», en rapport av WWF og Norges Teknologisk-Naturvitenskapelige Universitet, januar 2008.